Nro: 48

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu, Nayiaśnieyszego CESARZA, JMPERATORA Całey Rosyi.

Z GRODNA DNIA 16. MARCA Roku 1797. WE CZWARTEK.

UKAZ JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rosyą, z Rządzącego Senatu, ogłasza się dla powszechney wiadomości.

Podporucznik Jan Fiedosieiew, będąc wysłany z woiennego Collegium do Orenburskiego Garnizonu, i przeieżdżaiąc z Petersburga przez Gubernije Now-Horodską i Twerską, odważył się po różnych Wsiach rozgłaszać Naywyższym JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Jmieniem, że poddani Dziedziców będą Skarbowemi, i będzie się z onych wybierał Czynsz na równie z Poddaństwem skarbowey wiedzy; za iakowe przestępstwo fałszywey wieści, podług Prawa podpadł karze Smierci, w czym i uczynione było od Senatu JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI naypoddanieysze obiaśnienie z takową opinią: ażeby Podporucznikowi Fiedosieiowi za popełnione przestępstwo odiąć Rangę i godność Szlachecką, po odięciu którey i Przywiley iemu służyć niema; a zatym ukarawszy Knutem, wysłać go do Nerczyńskich Fabryk w robotę; na którym obiaśnieniu teraznieyszego Januaryi 29. dnia własną JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Ręką napisano: tak bydź powinno; w wykonanie tego, przestępcy Fiedosieiowa kara Publicznie w Peterzburgu Exekwowana, i o tym dla Powszechney wiadomości publikuie się.

(L. S.) Oryginał za podpisem Rządzącego Senatu. Drukowany w Sankt Peterzburgu przy Senacie Januarij 31. dnia 1797. Roku.

UKAZ JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Cało-Rossyą z Rządzącego Senatu Litewskiemu Naywyższemu Rządowi.

Podług Jmiennego JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Ukazu danego Senatowi teraznieyszego Februarij 13. dnia, Zawłasnoręcznym JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI podpisem, w którym wyrażono: „ Po doszłych do NAS „ wiadomościach, że z maiątków Szlacheckich w Guberniach od Polskiey do „ Rosyi przyłączonych, dostarczenie Zboża exekwuie się nie z taką akuratnością, „ iaka od wiernych Poddanych potrzebna, i widząc tu małą wdzięczność za „ wszystkie NASZE łaski, rozkazuiemy w przypadku naymnieyszey mitręgi, o „ wykonaniu rozkazów Zwierzchności, Maiątek takowego Konfiskować „ Rządzący Senat przykazali, o należytym dopełnieniu takowego Naywyższego JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI zalecenia, posłać przez umyślnych Ukazy do Podolskiego, Wołyńskiego, Mińskiego, Kijowskiego, Guberńskich, do Bracławskiego Namiestniczego, i do Litewskiego Naywyższego Rządów, oraz i J. Pana Generał-Leytenanta, i Kawalera Beklészowa. Tym zaś Rządom zalecić, ażeby one wyżey wyrażony Jmienny JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Ukaz ogłosiwszy Obywatelstwu z należytemi Rewersami, w przypadku zatym naymnieyszey mitręgi w wykonaniu dyspozycyi zwierzchniczey, bez naymnieyszey zwłóki czasu na mocy wyrażonego w tym Naywyższym Ukazie brzmienia postępowali: tudzież dla wiadomości, i w potrzebnym zdarzeniu dopełnienia, dadź wiedzieć Połockiemu, i Mohilewskiemu Namiestniczym Rządom, równie J. Panu Generał Feldmarszałkowi Rządzącemu Małorosyiską Gubernią, i Kawalerowi Janowi Piotrowiczowi Sołtykowemu. Februarij 11. dnia 1797. Roku.

(L.S.) Oryginał za podpisem Rządzącego Senatu. Drukowany w Sankt Peterzburgu przy Senacie Februarij 11. Dnia 1797. Roku.

z Petersburga d. 1. Marca.

D. 19 Febr: Oddalony ze służby z Pawłowskiego Połku Kapitan *Michniew* i z degradacyą na Podporucznika przeniesiony do Collegium woiennego. —— Flotnego Batalionu Kapitan *Samaryn* oddalony za przedłużenie terminu nad Urlaub. ——

D. 22. JEGO JMPERATORSKA MOSC oświadczył swoie ukontentowanie konney Gwardyi i podziękowanie Grł Maj: *Wasilczykowi.* ——

D. 24. Grł Maj: Dymitrowi *Mamonowowi* przyganiono, że Kapitana nie zaś Kwatermistrza przysłał dla Kwaterunku, i razem zalecono, ażeby się pilniey rozpatrzył w ustawach. —— JEGO JMPERATORSKA MOSC oświadczył swoie ukontentowanie Grł Leytn: Xciu *Galliczynowi* za Jego Batalion. ——

D. 25. JEGO JMPERATORSKA MOSC raczył Awansować Grł Leytn: *Jakobia* na Generała od Jnfanteryi. —— Półkownik *Łoman* wyrzucony ze służby. —— JEGO JMPERATORSKA MOSC przykazał Grł Maj: Dymitrowi *Mamonowi* bydź nieodstępnie przy Grle Leytn: Xciu *Galliczynie* dla nauczenia się służby. ——

z Wiednia 1. Marca.

Zeszłego poniedziałku po południu Arcy Xiąże *Karol* wyiechał ztąd znowu do Armij Włoskiey. —— Listy prywatne donoszą, że Grł *Bellegarde* z Arcy Xięciem *Karolem* do Włoch udał się. Xiąże *Albert de Saxe-Teschen* mówią, że ma obiąć Kommendę naywyższą nad *Renem,* lecz podeymuiąc się iey, następuiących żąda warunkow; ażeby wcale nie należał do *Collegium* woiennego, miał wolność kreowania Officerow aż do rangi Generała Majora, nagradzania żołnierzy na placu bitwy, i niezdawał rachunku z kassy woienney, za którą iednak małżonka iego kaucyą chce dadź. —— Z pewnością donieść możemy, że pogłoski o rozszerzeniu linij neutralności w Niemczech, z prawdą się nie zgadzaią. —— Zdrowie Elektora Bawarskiego w złym stanie znayduie się. Arcy Xiąże *Karol* odebrał zlecenie od Cesarza roztrząsnąć przyczyny niepomyślnych attakow, które za sobą utratę *Mantuy* pociągnęły i winne osoby ukarać. Jakoż wyrok kary na niektóre wydany iuż został. Między innemi ma się dwóch Generałow znaydować. Od iednego pogranicznego regimentu wszystkich prawie officerow skassowano, i porównano w randze z kadetami i Unter-officerami. —— Arcy Xiąże *Karol* w rapporcie Cesarzowi danym, miał wyrazić żal swóy, że woysko lepszego dowodzcy niemiało, i że Grł *Alvinzi* strzelcow *Tyrolskich* przeciwko Francuzom nie użył. —— Szlachta tuteysza ma złożyć summę znaczną dla rozdania iey między ranionych i inwalidow. —— Wszyscy officerowie odebrali rozkaz udania się do swych korpusow.

z Paryża 19. Lutego. z Gazety Leydeyskiey.

Gdy *Dumas* wyrażał życzenie sprawiedliwego i chwalebnego pokoiu w mowie [którą dawniey umieściliśmy) *Lacombe St. Michel* w Radzie starszych zaraz po przeczytaniu poselstwa, żądał, aby rząd chwycił się tey okoliczności *dla ufundowania wolności we Włoszech.* Młody *Lacretelle* w dzienniku swoim *Nouvelles Politiques* pod d. 17. Lutego tak się tłumaczy w tey mierze. „ Jeden członek Rady starszych, nie widział w naszych zwycięstwach, tylko nie podległość nowych Rptych *Włoskich.* Jeżeli tak iest, to woyna, którą dziś prowadziemy, niema pożytecznieyszego celu iak i woyna przodkow naszych, którą zanieśli aż do *Palestyny.* Stawiać znak wiary naszey na górze *Tabor,* albo szczepić drzewo wolności w *Capitolium,* są to czyny godne, ieden dwunastego, a drugi ośmnastego wieku. Lecz cóż za pożytek przynoszą one dla narodow? Czyż dla tego, że my iesteśmy Republikanami, mamy przymuszać inne narody, aby takiemiż byli. Oycowie nasi mieli ambicyą bydź Chrześcianami; i dla tego za złe poczytali, że mieszkańcy *Syryi* nie byli niemi. Każdy wiek ma swóy fanatyzm i głupstwo; a ten, który się chlubi z swoiego oświecenia, naśladuie pod innym nazwiskiem i kształtem błędy wiekow nieoświeconych „ —— Jest rzeczą więc problematyczną w oczach mądrych ludzi, iaka ma bydź korzyść ze świetnych zwycięstw naszych we *Włoszech.*

z Paryża 19. Lutego z Gazety Leydeyskiey.

Dnia wczorayszego Dyrektoryat dawał publiczną audyencyą, na którey wielu zagranicznych Ministrow znaydowało się. Szef szwadronu *Bessieres* przysłany od Gła *Buonaparte,* złożył zdobyte sztandary od Armij *Włoskiey* w ostatnich przez nią odniesionych zwycięztwach, i rzekł: „ Obywatele Dyrektorowie! Chorągwie, które mam honor złożyć przed wami w imieniu Armij *Włoskiey,* świadczą o iey zwycięztwach. Znayduią się między niemi 2 sztandary zdobyte na korpusie ochotnikow *Wiedeńskich.* Raczcie przyiąć Ob. Dyrektorowie nowe zapewnienie iey posłuszeństwa prawom i rządowi. —— Armia *Włoska* chce wolności swoiego Kraju, przysięgła bronić Rzpltey aż do śmierci, i bądźcie pewni, że wtenczas chyba broń złoży, gdy iuż więcey nieprzyiacioł do zwalczenia nie będzie miała. „

Na co Prezydent odpowiedział. „ Zacny woiowniku! Znaki zwycięztw, które przed nami składasz, słabemi są świadectwami cudow waleczności, któremi odważna armia *Włoska* nieprzestaie świat zadziwiać. Z tym wszystkim, gdy synowie oyczyzny umacniali Rzpltę przez czyny, któremi na wdzięczność nawet potomkow naszych dla się zasłużą; zbrodniarze żądaiąc niby pokoju, myśleli o wzniesieniu dawnego rządu na trupach drgaiących naszych współbraci. My także chcemy pokoju, iest on celem nayżywszych chęci naszych, ale potrzebuiemy aby był gruntowny i trwały, i nigdy nie-

zezwolimy na traktaty haniebne i podstępne, któreby Francyą o zgubę przyprawić mogły. Niech wszyscy, co się zaprzedali nieprzyiaciołom oyczyzny, buntownicze swe głosy połączą: Dyrektoryat wykonawczy, z tym większą stałością dregą swych obowiązków postępować będzie. Potrafi umrzeć, lub imieniowi Francuza, któreby zniszczyć chciano, ziedna wszędzie ufność i poszanowanie. — Tyle krwi czystey nie będzie na próżno wylano. Mężni woiownicy wszystkich Armij! miłość Swięta oyczyzny i chwały, wrodzona każdemu Francuzowi, nigdy w sercach waszych niewygaśnie. Rzplta spuszcza się na was, pokoy będzie owocem zwycięztw waszych, i nadgrodą usiłowań wszystkich dobrych obywatelow. — Niech pocałowanie braterskie będzie zakładem związku naszego i wynikaiącego z tąd szczęścia &c.

Minister zaś Woyny w mianey z tey okazyi mowie, między inszemi to wyraził: „ Potężna twierdza, naymocnieysze przedmurze naszych nieprzyiacioł *Mantua*, iest w naszey mocy. Od roku iuż losem naszym było, żeśmy nawet z powodu cofania się woyska naszego chełpić się mogli. Twierdza *Kehl*, którą żołnierze nasi w iednym momencie opanowali, zatrzymała przez dwa miesiące Armią potrzebuiącą więcey czasu do iey zabrania, iak my do iey zbudowania. Gdy nieprzyiacielskie woysko tak przy *Kehl* wstrzymywane było, *Austrya* wszelkich dokładała usiłowań, dla odzyskania swoich południowych czyli *Włoskich* Prowincyi. Sprowadzono woyska z nayodlegleyszych granic, zapalano entuzyazm młodzieży *Wiedeńskiey*, lecz ta miała do czynienia z waleczną armią Francuzką, i znalazła owego niezwyciężonego Rycerza, którego iedna kampania umieściła w rzędzie naysławnieyszych bohatyrów, i który bitwy swoie przez liczbę zwycięztw rachuie. — Jeżeli upor nieprzyiacioł naszych, do dalszego nas prowadzenia woyny przymusza, to mamy pewne zaręczenia przyszłych zwycięztw, gdyż szlachetna gorliwość wszystkie armie ożywia. Zwycięzcy pod *Fleurus* są gotowi pod dowodztwem sprawcy pokoju w *la Vendée* (Hoche) przeyść *Ren* na nowo: ci zaś, których sławny Grl od Brzegow *Dunaiu* na powrót przyprowadził, mogą tam znowu udać się. Ci, co granic północnych strzegli, i ci, którzy się w bliskości *Alpow* znayduią, pałaią chęcią wspierania męstwa Armij *Włoskiey* i dzielenia iey laurów. Tak wiele talentow i taka nieustraszoność, odniosą nakoniec tryumf naydroższy dla ludzkości. Pokoy iest ostatnią i naygodnieyszą woiowników naszych zdobyczą. Oyczyzna nie naprożno go od niewzruszonego ich męstwa oczekuie „ — Na teyże audyencyi Minister woyny prezentował Dyrektoryatowi Ob. *Lesur*, który *Poemma* napisane pod tytułem: *Franç s*, gdzie opiewa zwycięztwa Francuzow, Władzy Wykonawczey offiarował. — Chociaż wieść o weyściu woysk naszych do *Civita-Vecchia* utrzymuie się, Rząd iednak w tey mierze żadnego urzędowego rapportu nieodebrał. —

z Paryża 24. Lutego z Gazety Berlinskiey.

Buonaparte Grl komenderuiący Armią Włoską do Dyrektoryatu Wykonawczego z Głowney kwatery w Ankonie d. 23. Pluvios (11. Lutego) Roku 5.

Obywatele Dyrektorowie! „ Znaydziecie tu przyłączoną kapitulacyą *Mantuy*; woyska nasze d. 15. *Pluviose* (3. Lutego) weszły do Cytadelli, a dzisiay Miasto zupełnie od Austryaków opuszczone zostało. Przyszlę wam inwentarze artylleryi i innych sprzętow woyskowych, skoro tylko do mnie nadesłane zostaną. Grl *Serrurier* obległ naypierwszą razą *Mantuę*; Grl *Kilmaine*, który komenderował powtórną blokadą, bardzo się zasłużył; on to bowiem rozkazał ufortyfikować przedmieście *Saint-George*, co nam wiele potym pomogło. — Garnizon *Mantuy* ziadł 5,000. koni, i dla tego nie wieleśmy onych w fortecy znalezli. Upraszam o rangę Grła Brygady dla Ob. *Chasseloup* Komendanta Jndżynierow, on oblegał zamek *Medyolański*, Miasto *Mantuę*, i kazał ufortyfikować *Peschiera*, *Legnago* i *Pizzighitone*. Upraszam także o Szefowstwo Brygady dla OOb. *Samson* i *Maubert*, zasłużyli oni na to stawiaiąc się mężnie więcey iak w 40. potyczkach, i czyniąc z niebezpieczeństwem rekognoskowania użyteczne. Jużem was prosił o rangę Grła Dywizyi od Artylleryi dla Grła *Lespinasse*. Upraszam także o umieszczenie w Armij *Włoskiey* Grła *Dommartin* „ (Podpisano) *Buonaparte.*

Następuią potym warunki kapitulacyi zupełnie takie, iakieśmy dawniey pod Artykułem z *Wiednia* donieśli.

Buonaparte Kommendant Armij Włoskiey do Dyrektoryatu Wyk: z Ankony 22. Pluvios (10 Lutego) 5 roku.

„ Obywatele Dyrektorowie! Opanowaliśmy w kilku dniach Romanią, Xięztwo *Urbino*, i *Marchią Ankońską*. Wzięliśmy 1200. niewolnika z Armij Papiezkiey: stanęli oni byli bardzo zręcznie na wzgórzach przed *Ankoną*, Grl *Victor* otoczył ich i zabrał wszystkich bez żadnego wystrzału. Cesarz przysłał był Papieżowi 3,000 bardzo pięknych karabinow, które znaleźliśmy w Fortecy Ankońskiey, i 120 sztuk armat wielkiego kalibru; 50 Officerow, których w niewolą zabraliśmy, odesłałem z przysięgą, że więcey Papieżowi służyć niebędą. Niema na morzu Adryatyckim innego portu, zacząwszy od Wenecyi, iak *Ankona*. Ze wszystkich względow istotnie on nam iest potrzebnym dla korrespondencyi z *Konstantynopolem*: we 24 godzin stawaią z tąd w *Macedonij &c.* —

P. S. Dziś w wieczor zostaliśmy Panami Navś: Panny *Lorettańskiey*. [podpisano] *Buonaparte.*

Buonaparte do Dyrektoryatu z Głowney Kwatery Forli 3. Lutego.

„ Znaydziecie tu przyłączone pismo, które mi przesłał Ob. *Faypoult*: drżyć będzie„

cie z gniewu, kiedy uyrzycie, iak bezczelnie okradaią skarb Rzpltey. Wydałem rozkazy, aby przytrzymano Ob. *Legros* kontrolera skarbowego, i Kommifsarza woiennego *Lequeue:* Zobowiązałem także Ob: *Faypoult*, aby przyaresztował w *Genuy* OOb. *Faillaud i Paragaldo.* Niedozwolicie bez wątpienia, ażeby okradaiący Armią Włoską, znaleźli schronienie w *Paryżu.* W czasie, gdy ia się biłem, będąc oddalonym od *Medyolanu*, Ob. *Flachat* uciekł, zabrawszy z sobą 5. do 6. Millionow z kafsy Armij, a nas zostawił w nayvię kszym ambarafsie. Jeżeli się nie obmyślą sposoby powściągnienia tak iawney tych ludzi kradzieży, to się trzeba wyrzec porządku, polepszenia naszego skarbu, i utrzymania tak liczney Armij we *Włoszech.* (podpisano) *Buonaparte.*

D. 16. t. m. gwałtowny pożar w bliskości Kościoła *S. Rocha* wybuchnął. Nieszczęśliwym zdarzeniem zaiął fię ogień na drugim piętrze, i fchody naypierwiey fpaliły fię: nie było zatym infzego fpofobu ratowania fię dla ofob mieszkaiących w tym domu, który ieft bardzo wyfoki, tylko fkoczyć na doł przez okno. Pożar ten wyftawiał widok nayokropnieyfzy, iaki tylko wyobrazić fobie można. Płomień rozfzerzał fię z taką prędkością, że nie można było użyć żadney prawie oftróżności dla wyiścia z domu. Niefzczęśliwy ieden Oyciec wyratował koleyno czworo fwoich dzieci, fpufzczaiąc ie po linie, kilku ludzi nieuftrafzonych przybliżało fię do pewney odległości dla przyięcia ich. Już był ocalił te czworo fwoich dzieci, gdy płomień tak go ogarnął, iż nie mógł użyć powrozu i był przymufzony rzucić fię przez okno. Umarł potym, ciefząc fię, że ocalił fwoię familią. Kobieta iedna uwinąwfzy fwoie dziecię w materac, rzuciła ie z okna, i fzczęśliwie bez żadnego fzwanku upadło, równie niefzczęśliwa iak Oyciec dopiero wfpomniony na próżno chciała doftać fię na doł chwytaiąc fię części zewnętrznych budynku, uftała na fiłach i zgorzała. To niefzczęśliwe zdarzenie było powodem do wielu dzieł odważnych. Jeden Obywatel podfkoczył z ofobliwfzą odwagą ku mieyfcu płomieni naybliżfzemu, a to dla dania pomocy niefzczęśliwym chcącym fpuścić fię na doł: iuż życie wielu był ocalił, przymufzony nareście fam fkoczyć, złamał fobie nogę. — Reprezentant *Boifsy* doniosł w Radzie 500. o tym niefzczęśliwym pożarze, który pochłonął dwa domy, i oddawfzy fprawiedliwe pochwały poftępowaniu Grenadyerów ciała Prawodawczego, które w tym zdarzeniu okazali, a fzczególniey iednemu z nich zwanemu *Petit*, który 3. ofoby wyrwał z pośród ognia, żądał, ażeby Kommifsya Jnfpektorow fali zafiągnąwfzy bliżfzey o tym wiadomości, przyniosła w tey mierze rapport, po którym Rada będzie mogła dekretować, że Grenadyerowie dopełnili z chwałą fwoiey powinności. — Proiekt ten przyięty został.

Dyrektoryat Wyko: pisał z powodu ostatnich zwycięztw i wzięcia *Mantuy* listy z pochwałami do Gnrłow *Victor*, *Joubert*, *Serrurier*, *Mafsena*, *Kilmaine* i *Angereau*, i do Szefa fzwadronu *Duvivier*, który w poiedynku Komendanta Ułanow Auftryackich pokonał.

Do Gła Victor. Rozpoczęcie twoie Obywatelu Grle czynności woiennych we Włoszech zwycięztwami oznaczone zostało. Nie można było o tym wątpić i z względu na nieprzyiaciela, z którym się miałeś potykać, i z doświadczoney odwagi woyska, któremu przewodniczyłeś. Dyrektoryat Wyk: oświadcza ci za to Ob: Generale swe ukontentowanie, i zaleca mieć szczegulnieyszą baczność w zachowaniu karności woienney, aby w kraiu od woyfka zaiętym należące fię ufzanowanie czci Boga i własności mieszkańców w niczym nienarufzone były.

Do Grła Jouberta. Chciey przyiąć Ob. Generale dowod ten ukontentowania Dyrektoryatu Wyk. z wielkich usług twoich czynionych dla Oyczyzny. Chwalebne zwycięftwa przy *Rivoli* i nowe twe czyny w *Tyrolu*, daią ci prawo do wdzięczności narodu. Poftępuy tak zawfze odważny i fzanowny Generale, pośpiefzay do nowych zwycięftw odpowiadaiących i męftwu i wielkim twoim talentom.

Do Grła Serrurier. Otrzymałeś Ob. Generale podchlebną nadgrodę za prace pełne chwały prze zawarcie kapitulacyi *Mantuy* i zaięcie ważnego tego mieyfca. Dyrektoryat Wyk. winfzuie fobie wraz z tobą fzczęścia z powodu tak wielkiego i nayświetnieyfzego wypadku w ciągu tey na zawfze pamiętney woyny.

Do Grła Mafsena. Dyrektoryat Wyk. winfzuie ci nowych zwycięftw odniefionych nad nieprzyiaciołmi Rzptey. Mężna dywizya, którą kommenderuiefz, okryła fię sławą we 3. dniach naftępnych, po których *Mantua* była przymufzona kapitulować: a Dyrektoryat Wyk. za obowiązek fobie poczytuie oświadczyć ci ten fzacunek, iaki fię naydofkonalfzym i naypożytecznieyfzym Generałom należy.

Do Grła Kilmaine. Poddanie fię *Mantuy* Ob. Generale, przypomina Dyrektoryatowi Wyk. żeś do tego fzczęśliwie fię przyłożył, kommenderuiąc oblężeniem tey fortecy. Dawfzy wielokrotne dowody męftwa i talentow na placu bitwy, znaydziefz dziś będąc na czele woyfka w *Lombardyi* ważną okoliczność okazania równie fzacownych przymiotów. Dyrektoryat fpufzcza fię na twoię mądrość i czyftość principiow Republikańskich. —

Do Grła Angereau. Zawfze z chwałą utrzymuiefz świetną sławę, którey nabyłeś. Zna Dyrektoryat, że przez fwoie zręczne manewry wiele fię przyłożyłeś do sławnego zwycięftwa, w czafie kiedy Grł *Alvinzi* oftatnich dokładał fił dla ofwobodzenia *Mantuy.* Nowe teraz będziefz miał pole okazania twoich talentow militarnych i zupełnego poświęcenia fię Rzptey: ieft to naypięknieyfza nadgroda za okazane dla Oyczyzny usługi. —

(*Kontynuacya tego Artykułu w dodatku.*)

Nro. 48.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z GRODNA DNIA 16. MARCA R. 1797. WE CZWARTEK.

Akt Elekcyi Deputata z Dwóch Powiatow Grodzieńskiego i Lidzkiego.

My Urzędnicy i Szlachta, Obywatele Powiatow Grodzieńskiego, i Lidzkiego, podług Uniwersału przez JW. Tormasowa Gubernatora Wileńskiego w Dniu 7/18 Januarij 1797 Roku wydanego, w terminie przez tenże Uniwersał przeznaczonym, do Miasta Grodna zgromadzeni: Usiłuiąc i zamiarem Rządowym, i Obywatelskiey w użyciu dozwolonego nam szczęścia gorliwości, odpowiedzieć, za zgodą i iednomyślnością przytomnych w tym mieyscu Obywateli JW. Jmć Pana Antoniego Wołłowicza Kasztelana Mereckiego, Orderow Orła białego i S. Stanisława Kawalera, za Deputata z obu tych Powiatow do Aktu Koronacyi NAYIASNIEYSZEGO PAWŁA Pierwszego JMPERATORA ROSSYISKIEGO łaskawie nam panuiącego, obraliśmy. Przez którego przytomność, i wspaniałe dozwolone do Majestatu JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI zbliżenie się, Naywyższe i naypowinnieysze oświadczamy uszanowanie. —

Od czasu wstąpienia na Tron, każdy dzień Panowania Jego nowemi oznaczony Dobrodzieystwy, dał nam uczuć tę słodycz, którey szczęśliwy tylko lud doznaie, a którey pobudek dobry tylko Monarcha słuchać potrafia. —

Uwolnienie od Rekruta, i od Podatku podusznego, wyzwolenie nieszczęśliwych Jeńcow, a ztąd przywrócenie żonom Mężow, Dzieciom Oycow, Siostrom Braci, osieroconey Familij Opiekunow, są to udziały łask Naywspanialszych, które wszystkich Obywateli serca napełniaiąc radością, zaszczepiły w nas wdzięczność, moc wyrażenia przechodzącą. —

Dzieci w niemowlęcym porzucone wieku, dzisiay z Ręki Nayiaśnieyszego JMPERATORA oddanych, poznawaiąc Oycow swoich, wielbią Jmie PAWŁA, a mocą radośnego uczucia, i tkliwości przenikaiąc Niebiosa, Oycem Oycow swoich nazywaią. —

Te Dobrodzieystwa okazuiąc w osobie Nayiaśnieyszego JMPERATORA JEGOMOSCI Monarchę, uszczęśliwienie ludu w Prawidłach swoich maiącego, zostawuią razem Nadzieię, iż dalszy los nasz w taki sposob miłościwie urządzić raczy, który wspaniałości, i dobroci Jego, a naszym dawnym Prawom, Przywilejom, Formie, i przyzwyczaieniu odpowiadać może. —

Wspaniałey Wielkiego Monarchy litości, i nieograniczoney Jego dobroci, dziełem będzie, że Narod dzisiay łaskawym Nayiaśnieyszego PAWŁA Pierwszego Panowaniem zaszczycony, cieszyć się zdoła z prawdziwey szczęśliwości. Pisan w Grodnie Dnia 1/12 Februarij 1797 Roku.

Adres do Jaśnie Oświeconego Xięcia Jmci Repnina.

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże Dobrodzieju. —

Sprawiedliwość w urządzeniu, łaskawość w postępowaniu, względność w wykonywaniu, dobroć i łagodność w wysłuchaniu, są to własności, które Rząd WXMości zawsze, a dla nas pamiętnym i miłym uczyniły. — Nadto czuiemy prawdziwey i uprzeymey wdzięczności, żebyśmy oney w Publicznym teraz zgromadzeniu nieoświadczyli WXMości przez wybranego od nas do Aktu Koronacyi JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Deputata. Z ukontentowaniem przytomność, a z rozrzewnieniem oddalenie się Jego od nas wspominamy. — Lecz zbliżony do sprawiedliwego, i Dobrocią słynącego Tronu, zostaw Mości Xiąże na zawsze nam zaszczyt opieki swoiey, do którey dobroć Jego daie nam Prawo i nadzieię, a którey się oddaiemy przez oświadczenie tego uroczystego uszanowania. — Działo się w Grodnie Dnia 1/12 Februarij 1797 Roku.

Kontynuacya Artykułu Paryzkiego.

Zurnal *le Redacteur* zawiera następuiące uwagi nad pochwałami danemi przez Grła *Buonaparte* Grł *Wurmzerowi.* —— Nie „ można bez wzruszenia czytać tego, co wodz Armij *Włoskiey* pisze względem *Wurmzera,* sprawiedliwość oddana ostatniemu przez szczęśliwego rywala, ukoi zapewne żal iego z powodu klęsk poniesionych. Ale skutek szlachetnych i delikatnych sentymentow, taki bywa, że okazuiący ie nayczęściey zysku ie, i tak młody nasz bohatyr pochwałami staremu woiownikowi danemi, siebie ieszcze oznaczył. Pochwał tych iednak nie można z ust Grła *Buonaparte* słyszeć i nieprzypomnieć sobie, że zwycięstwa Armij *Włoskiey* były wielorakie i ciągle odnoszone nad licznym, odważnym, i maiącym doświadczenie nieprzyiacielem, sama nawet zazdrość nie może ie przypisywać przypadkowi lub szczęściu. ——

z Włoch 20. *Lutego z Gazety Berlinskiey.*

Miasto *Loret* chociaż otoczone głębokiemi fossami i opasane wieżami, niebędzie zapewna czynić żadnego oporu. —— Wiadoma iest tradycya o Domku Swiętym, który tak iest sławny, i wielkie do tego Miasta sprowadził bogactwa. Około tego Domku zbudowano Kościoł Katedralny bardzo wspaniały, ktorego dochody roczne wynosiły do 30. tysięcy szkudow [szkud ma Złł. 9.] nieliczące offiar od Pielgrzymow, ktorych tam przybywa corok do 50. tysięcy. Papież to *Juliusz* II. wprowadził we zwyczay pielgrzymowanie do *Loretu,* obiecuiąc odpust tym wszystkim, ktorzy odwiedzą Domek Nayświętszey Panny. —— Skarby, ktore pobożność tylu milionow wędrownikow tam zaniosła, są niezmierne, lecz ich zapewna Francuzi tam nieznaydą. —— Zbliżenie się iedney kolumny Francuzow ku *Civita Vechia* niepotwierdziło się.

z Rzymu 4. *Lutego z Gazety Berlinskiey.*

Jak tylko rząd nasz powziął wiadomość o zbliżaniu się Francuzow do Państwa Kościelnego, Oyciec S. kazał publikować proklamacyą, w ktorey ponawia rozkaz wszystkim swoim poddanym bić we dzwony, powstawać w massie, brać się do broni i iść na nieprzyiacioł z tą odwagą, iaką wiara Katolicka i miłość Oyczyzny wzbudzić może.

Od Granic Tyrolu 20. *Lutego z Gazety Berlinskiey.*

Sławny Grł Hrabia de *Canto,* Kommendant *Mantuy* teraz się znayduie w *Laybach* Mieście stołecznym *Karnioli,* gdzie oczekuie rozkazow Cesarza. Grł Maior *Rozelmini* i wielu Officyerow, Maiorow i subalternow umarło w *Mantuy* podczas blokady tey fortecy. —— Upewniaią, że nastąpią wkrótce wielkie odmiany w Armij Cesarskiey we *Włoszech* nietylko między Grłami, ale też w rozdzieleniu Brygad. Wszyscy Obywatele Xięstwa *Karnioli* i *Karyntyi,* iako też dwóch złączonych powiatow *Goritz* i *Gradiska* w *Friulu Austryackim* maią powstać w massie. Po przybyciu Arcy Xcia *Karola* więcey 25. tysięcy ochotnikow *Tyrolskich* podpisało się dla udania się do Armij. —— Listy z *Budy* upewniaią, że od 14. t. m. 20. tysięcy Węgrow udało się do Armij, większa ich część poiechała na wozach. ——

z Botzen 19. *Lutego z Gazety Berlińskiey.*

Wczoray odebraliśmy wiadomość, że Francuzi zdaią się chcieć opuścić *Trydent,* i że iuż zabieraią Artylleryą znayduiącą się w tym Mieście. Z drugiey strony dowiaduiemy się, że Armia Arcy-Xcia *Karola* wyruszyła z okolic *Gorz* i połuwa się przez *Pentaffel* ku nieprzyiacielowi. Armia ta liczy iuż aktualnie 40,000 ludzi. —— Korpus Armij naszey *Tyrolskiey* odbiera codziennie posiłki po większey części przysyłane na wozach. Zatrudniaią się ufortyfikowaniem konwentu *Senberg* wszystkie baterye będące przed naszym Miastem maią bydź osadzone Armatami. *Tyrolczykowie* są pełni zapału i dobrey chęci.

z Chambery 14. *Lutego z Gazety Berlinskiey.*

W tych dniach widzieliśmy tędy przechodzącą pierwszą kolumnę dywizyi, Grła *Bernadotte,* ktora maszeruie na wzmocnienie Armij *Włoskiey* Dzisiay staneło tu *centrum* tey dywizyi, a wkrótce spodziewamy się reszty.

z Medyolanu 18. *Lutego z Żurnalu Frankfurt:*

Według ostatnich wiadomości z *Romanij* woyska Francuzkie nie tak spiesznie iak rozumiano, w Kraju Papiezkim postępuią. D. 9. t. m. wielka część ich woyska przy *Ankonie* ieszcze znaydowała się. Wnoszą z tąd, że *Buonaparte* odmienił swoy zamiar, albo też odebrał nowe rozkazy, ktore marsz iego spóźniaią. Ten domysł zdaie się utwierdzać to, że Grł *Clarke* wyiechał z *Plaisance* d. 8. t. m. dla udania się iak nayspiesznie do *Rzymu.* Rozumieią, że ma zlecenie rozpoczęcia znowu negocyacyi, lecz obawiać się potrzeba, aby nieprzyiechał zapóźno, gdyż Oyciec S. miał myśl oddalenia się z swoiey Stolicy, a może iuż to i uczynił. —— Listy z *Ankony* donoszą, że Grł *Buonaparte* zatrudniony iest teraz dawaniem audyencyi Ministrom *Rzymskiemu, Parmeńskiemu, Toskańskiemu* i *Weneckiemu.* Domyślaią się ztąd, że rzecz idzie o ugodzenie się z Oycem S. i Dwory te pośrzednictwo swoie offiaruią. —— Temi dniami obchodzona tu była z wielką wspaniałością uroczystość z powodu wzięcia *Mantuy.* W *Roveredo* i *Trydencie* panuie zaraźliwa choroba, przez co ten kray w naysmutnieyszym znayduie się stanie.

P. S. W tym momencie zapewniaią, że pokoy między Dworem *Rzymskim* i Rzplitą Francuzką iuż prawie iest pewny.